

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2516/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv. II.21.035/2023/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda, képviselője dr. Frank Evelyn ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.21.035/2023/15. számú ítélete, alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 54.Pf.631.598/2023/6. számú ítéletére, valamint a Budapest II. és III. Kerületi Bíróság 13.P.III.20.419/2022/31. számú ítéletére kiterjedő hatállyal történő megsemmisítését kérte az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági iratok szerint az alábbiak szerint foglalható össze.
- [4] 2.1. Az indítványozó 78 éves, jelenleg is praktizál orvosként az egyik Pest vármegyei kórház intenzívterápiás osztályán. Az előző házasságát az akkori feleségével a Budapest II. és III. Kerületi Bíróság előtt 2003. január 19-én meghozott és jogerőre emelkedett ítéletével felbontotta. A felek bontóperi egyezséget kötöttek és az indítványozó kötelezte magát arra, hogy 2003. július 1-jétől kezdődően nettó jövedelme 20 százalékát, de minimum 80 000 Ft-ot házastársi kiegészítő tartásként megfizet az alperesnek, aki súlyos gerincvelő károsodást szenvedett. Az indítványozó és a volt házastársa között a fenti tartási kötelezettség megszüntetése iránt több per volt folyamatban. A felek közötti 5.P.III.23.230/2005. számon folyamatban volt perben

a 2005. december 19. napján tartott tárgyaláson az indítványozó a volt házastársával kötött egyezségben az előzőt módosították oly módon, hogy az indítványozó házastársi tartásdíjra vonatkozó fizetési kötelezettségét az indítványozó nettó jövedelmének 25 százalékára, de minimum 90 000 Ft-ra emelték. Majd ezt követően az 5.P.21.441/2017. számon folyamatban volt ügyben, 2017. november a házastársi tartásdíj összegét közös megegyezéssel havi 125 000 Ft-ra módosították. Az indítványozónál 2006-ban csigolyacsúszást állapítottak meg, 2011-ben retinatrombózis, 2012-ben koponyaűri vérzése volt, 2017-ben kétoldali csípőízületi protézissel operálták csípőízületi kopás miatt. A felperes 2018-ban ismét peres eljárást indított az alperessel szemben házastársi tartási kötelezettség megszüntetése iránt, mely keresetét az elsőfokú bíróság elutasította, a másodfokú bíróság pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az indítványozónál 2019-ben szívritmuszavart, 2021-ben glaukómát diagnosztizáltak. 2021-ben kardiológiai intervención esett át, valamint sztent beültetésére is sor került, szívkoszorúér-megbetegedésben szenved, 2021-ben ismét romlott a jobb szem látása és 2020 óta alvási apnoé betegség miatt gondozzák. Az indítványozó 2021 januárjában megállapított öregségi nyugdíja havi 403 865 Ft volt, melyet a házastársi tartásdíj levonása terhelt. Emellett egy bt. beltagjaként megbízási szerződéssel szakorvosként dolgozott az egyik fővárosi kórházban, melyet 2022. január 17-én felmondott. Majd 2022. szeptemberétől az egyik pest vármegyei kórház intenzív terápiás osztályán dolgozik, egészségügyi szolgálati jogviszony keretében, járandósága nettó 1 531 307 Ft nyugdíjának folyósítása szünetel. Az alperes egészségi állapota 2018 óta tovább romlott, 2022-ben köszvényt is megállapítottak nála, ezért speciális diétára szorul. Nagyfokú mozgáskorlátozottsága van, az ujjait nem tudja mozgatni, a napi feladatai elvégzéséhez külső segítséget vesz igénybe alkalmanként. Az öregségi nyugdíja 2023-ban 139 645 Ft, emellett 31 763 Ft fogyatékosági támogatásban részesül.

- [5] 2.2. Az említett előzményekre tekintettel az indítványozó felperesként az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló perben az alperes felé fennálló tartási kötelezettség megszüntetése iránti keresettel élt, érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:210. § (1) bekezdését és a 4:211. § (2) bekezdését jelölte meg. Az indítványozó a tartási kötelezettsége megszüntetésének okaként előadta, hogy az alperessel kötött egyezség óta az egészségi állapota jelentősen romlott, egészsége és élete közvetlen veszélyeztetettsége nélkül nem képes az egyezségben foglaltakat teljesíteni. A jelenlegi felesége és annak két gyermeke tartásáról is gondoskodnia kell. A nyugdíj melletti megbízási jogviszonyát 2022. január 17-én felmondták, a továbbiakban nem tud munkát végezni. Emellett nézete szerint az alperes a tartásra nem szorul rá. Az alperes ellenkérelmében a felperesi kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felek között a házassági bontóperben nem volt vitatott, hogy az alperes egészségi

állapota miatt [a Ptk. 4:29. § (1) bekezdése alapján] házastársi tartásra jogosult volt, melyre nézve a felek a bontóperben egyezséget kötöttek. Kiemelte, hogy az adott perben az indítványozót mint felperest terhelte annak bizonyítása, hogy 2018 óta olyan körülményváltozás következett be, amely alapján a tartás változatlan teljesítése, a felperes lényeges jogos érdekét sérti, és a körülményváltozással az egyezség időpontjában nem számolhatott. Az elsőfokú ítélet indokolásában kiemelte, ugyan mindkét fél egészségi állapotában romlás következett be, ugyanakkor az a felperes körülményváltozása a tartási képességére nem hatott ki, nem akadályozta abban, hogy ismét munkát vállaljon, amelyből még részmunkaidős foglalkoztatásában is jelentős jövedelemre tett szert. Emellett kifejtette, hogy a felperesi önkéntes tartási kötelezettség- vállalásra figyelemmel nem azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes rászorul-e a tartásra, hanem azt, hogy a felperesi oldalon bekövetkezett-e olyan lényeges körülményváltozás, ami alapján a felperes a tartási kötelezettsége megszüntetését kérheti. A felperes ilyen körülményváltozást az elsőfokú ítélet szerint nem tudott bizonyítani, mivel a bekövetkezett betegsége a tartási kötelezettséget nem befolyásolta.

- [6] Az indítványozó mint felperes az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezéssel élt, amely alapján az eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a peradatok helytálló mérlegelésével jutott arra a jogi álláspontra, hogy a felperes nem bizonyította a teljesítőképességének romlását, illetve azt a tényt, hogy az általa vállalt tartással már a saját szükséges tartását vagy gyermekének tartását veszélyeztetné. A másodfokú ítélet indokolása megállapította, hogy a felperes vérszerinti, az alperessel közös gyermeke már nagykorú, önálló egzisztenciával rendelkezik, nem szorul tartásra. Emellett a Ptk. 4:198. § (1) bekezdése alapján a felperest a vele együtt élő házastársának nagykorú, ám velük közös háztartásban élő gyermekeivel szemben sem terheli tartási kötelezettség. Vizsgálta a felperes jövedelmi viszonyait és ez alapján megállapította, hogy a felperes teljesítőképessége 2022. március közepéig, a megbízási jogviszonya megszűnéséig nem változott, majd 2022 szeptemberéig terjedő átmeneti időszakban volt jóval alacsonyabb jövedelme (400 000,- Ft). Azt azonban a felperes nem bizonyította, hogy ez az átmeneti jövedelemkiesés teljesítőképességére lényeges kihatással járt volna. Míg 2022 szeptemberétől a felperes egészségügyi szolgálati jogviszonya alapján havi nettó 1 500 000,- Ft feletti rendszeres jövedelemmel rendelkezik. A másodfokú ítélet indokolása azt is kifejtette, hogy nem ért egyet azzal a felperesi állásponttal, hogy a tartási kötelezettsége folytán romló egészségügyi állapota és a nyugdíjkorhatárt jelentősen meghaladó kora ellenére kellene továbbra is dolgoznia. Ugyanis a felperes személyes előadásaiból a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jelenlegi családjában a házasságkötése óta a felperes az egyetlen rendszeres munkavégzéssel jövedelmet szerző személy. Emellett azt is rögzítette, hogy a házastársával közösen körülbelül

20 000 000,- Ft költségű tetőtérbeépítést valósítanak meg. A jogerős ítélet ellen az indítványozó mint felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetének történő helyt adását kérve, figyelemmel a Ptk. 4:210., valamint a Ptk. 4:211. §-ában foglaltakra.

- [7] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem engedélyezésének a megtagadását, érdemben pedig a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A Kúria felülvizsgálati ítélete a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Indokolásában elsőként megállapította, hogy a konkrét ügyben a felülvizsgálat nem kizárt, továbbá a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, ezért az alperes tartásra való érdemtelenségének megállapítására irányuló felperesi kérelmet figyelmen kívül hagyta. Megállapította továbbá, hogy a felülvizsgálat érdemben elbírálható részében a felperes valójában a jogerős ítélettől eltérő tényállás megállapítását kérte, illetve ehhez mérten kérte az anyagi jogkövetkeztetés levonását. Ugyanakkor a Kúria nem mérlegelhette felül a bizonyítékokat, nem állapíthatott meg erre vonatkozó eltérő tényállást, miután a felperes a Pp. bizonyítás eredményének mérlegelését szabályozó 279. § (1) bekezdését, továbbá a Pp. bizonyítás elrendelését vagy mellőzését szabályozó 276. §-át nem jelölte meg sértettként. Ezért a hivatkozott anyagi jogszabálysértéseket a Kúria csak a másodfokú bíróság bizonyíték mérlegelésének eredményeként megállapított tényállás alapján vizsgálta. A kúriai ítélet indokolása a jogerős ítélet szerinti tényállásból kiindulva részletesen felsorolta a felperesnek azokat a tényelőadásait, amelyeket az alapján nem tudott figyelembe venni. A kúriai ítélet érdemi indokolása hivatkozott arra, hogy a tartási kötelezettség feltétele egyrészt, hogy a jogosult önhibáján kívül nem képes magát eltartani, illetve ha a tartás a kötelezett saját, szükséges tartását, vagy gyermeke tartását nem veszélyezteti (Ptk. 4:29. § és 4:31. §-a). Az első feltétel nem szükségképpen, amennyiben a kötelezett a házastársi tartást szerződésben, bíróság által jóváhagyott egyezségben vállalja, ez esetben a felek maguk határozzák meg, hogy milyen körülmények okán rendelkeznek a tartásról. A kötelezett a tartás megszüntetését [Ptk. 4:211. § (2) bekezdése] abban az esetben kérheti, ha a körülmények megváltozása folytán az annak alapjául szolgáló feltételek nem állnak fenn. Ez két együtt fennálló körülményhez kötött. A fenti jogszabályi rendelkezések alapján a tartás csak akkor szüntethető meg, amennyiben a körülmények megváltozása folytán a „jogosult már nem, vagy nem önhibájából szorul tartásra” és/vagy a kötelezett már nem teljesítőképes. Az indokolás ugyanakkor azt is megjegyezte, hogy a jogosulti oldalon szükséges feltétel meglétét azonban csak akkor kell vizsgálni, ha rászorultsága a felek egyezségkötésénél befolyásoló tényező volt. Emellett a házastársi tartás kötelezettségének vállalása érvényes lehet olyan volt házastárs javára is, aki nincs a tartásra rászorulva, vagy arra érdemtelen. Ezesetben a tartásdíj leszállítása vagy annak megszüntetése azon az alapon kérhető, hogy a kötelezettségvállalást követően az

annak alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állt be. Mindezek figyelembevételével a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság a jogerősen megállapított tényállás alapján helyesen következtetett arra, hogy a tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben nem következett be olyan lényeges érdemi változás, amely a tartási kötelezettség megszüntetését indokolná. Erre tekintettel helyesen döntött a másodfokú bíróság a kereset elutasításáról. E körben a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy a felperes vérszerinti, alperessel közös gyermeke már nagykorú, önálló egzisztenciával rendelkezik. Míg a felperest a jelenlegi házastársának velük közös háztartásban élő, nagykorú gyermekeivel szemben nem terheli tartási kötelezettség. Mérlegelte a felperes teljesítőképességét, és megállapította, hogy ugyan 2022 márciusától 2022 szeptemberéig a felperesnek alacsonyabb bevétele volt, azonban ez nem volt olyan lényeges kihatással. A teljesítőképességére, amely megalapozta volna a tartási kötelezettsége megszüntetését.

- [8] 3. Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz benyújtott, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a felülvizsgálati bíróság ítéletének az elsőfokú bíróság, valamint a jogerős másodfokú bíróság ítéletére kiterjedő hatállyal történő alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérte. Nézete szerint a kifogásolt bírósági döntések sértik az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánélethez való jogát, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [9] Az indítványozó az alkotmányjogi panasza előzményi ügyének, valamint annak befogadási feltételei fennállásának ismertetését követően jogi érvelésében számba vette az Alaptörvény hetedik módosítása folytán az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerinti magánszféra védelmének tartalmi változását. Utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság a 3215/2020. (VI. 19.) AB határozata kiemelte, hogy az említett módosítás új szabályozási szintre emelte a magánszféra védelmét: komplex, általános védelmet nyújtva, amely kiterjed az intimszférára, továbbá a tágabb értelemben vett magánszférára, az egyén családi életére, otthonára, kapcsolattartására (Indokolás [35]). Utalt továbbá arra, hogy e határozat kimondta, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése által biztosított, kiemelt védelem a magán- és családi élet, továbbá az otthon tiszteletben tartásához való jogot illeti meg, amely alapján a családnak, ezen belül a közeli hozzátartozóknak, és különösen a gyermekeknek biztosít fokozott védelmet (Indokolás [39]). Emellett utalt az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikkébe foglalt, a magán- és családi élet, az otthon és a levelezés tiszteletben tartásához való jogának az Emberi Jogi Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) releváns gyakorlatára.
- [10] Érvelése szerint az eljáró bíróságok egyáltalán nem voltak tekintettel az indítványozó – az évtizedekkel korábban megkötött tartási egyezség óta – magánéletében bekövetkezett olyan körülményekre, amelyek folytán annak fenntartása súlyosan sérti

az indítványozó magánéletét. Így az azzal járó előny: a volt felesége tartása, sokkal kisebb mértékű, mint amekkora sérelmet okoz az indítványozónak. Hivatkozása szerint ugyanakkor az alkotmányjogi panasza nem a bírósági döntések negyedfokú jogorvoslat iránti felülvizsgálatára vonatkozik, kérte, hogy az Alkotmánybíróság a magánélethez való joga és a *clausula rebus sic stantibus* elvének sérelmét állapítsa meg. Érvelése szerint a bíróságok a tartásdíj megfizetésére kötelező ítéleteikben olyan kötelezettséget róttak az indítványozóra, aminek teljesítésére magánéleti helyzetéből kifolyólag nem képes. Ezzel az állam önkényesen avatkozott be az indítványozó magánéletébe. Utalt – többek között - a Ptk. 4:195. §-ának a rokонтartásra vonatkozó rendelkezéseire, mely szerint utóbbi egy olyan garanciális szabály, amelyben az állam határt húz, hogy a kötelezettnek milyen mértékben kell beáldoznia a saját magánéletét, amely valójában a „saját szükséges tartásnak” feleltethető meg, amelyet esetről esetre kell meghatározni. Kifejtette, hogy a bíróságok nem tartották tiszteletben az indítványozó magánszférájának határait azzal, hogy saját egészségi állapotának rovására kötelezték a volt házastársa tartására. Ez a bíróságok azon mulasztásából ered, hogy nem, vagy nem kellőképpen értékelték az indítványozó személyes körülményeit. Az eljáró bíróságok nem voltak tekintettel arra, hogy az konkrét ügye a magánélethez való joga sérelmét is felveti, ugyanakkor a bírósági döntések az indítványozó magánélethez való jogát szükségtelenül és aránytalanul korlátozták.

- [11] Ezt követően röviden összefoglalta az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogával összefüggő gyakorlatát, különösen a „fegyverek egyenlőségének” elvét, bemutatva az EJEB erre vonatkozó főbb megállapításait. Álláspontja szerint a „bíróságok részéről egyértelmű elfogultság volt megfigyelhető az alperes felé” a bíróságok mellőzték a felperesi oldal olyan fokú vizsgálatát, ami az alperes oldalán volt tapasztalható, ellehetetlenítve az indítványozó érdekérvényesítését. Az erőviszonyok eltolódásának egyik oka az volt, hogy a bíróságok nem vizsgálták az indítványozó jelenlegi körülményeit, amelyekben nagyfokú változások álltak be a szerződéskori körülményeihez képest. Utalt a *clausula rebus sic stantibus* magánjogi elvének mint a tartós szerződéses jogviszonyra vonatkozó alapelvének alkotmánybírósági gyakorlatára. Az indítványozó kifejtette továbbá, hogy a bíróságnak a tényállás megállapításakor köteles számításba venni, hogy fennállnak-e az alapelv alkalmazásának feltételei. Ennek hiányában az eljárás nem tisztességes, mivel nem biztosítja a jogvita teljeskörűségét és jogszerűségét. Álláspontja szerint az indítványozó az eljárás mindegyik fokán részletesen bemutatta az alperes és közte létrejött tartási egyezség célját, létrejöttének körülményeit, valamint az azóta eltelt időben bekövetkezett változásokat. Továbbá állította és igazolta helyzetének lényeges megváltozását, mivel már nem lenne képes fizetni a tartásdíjat a jelenlegi mértékben, valamint az okafogyottá is vált. Hivatkozott a 8/2014. (III. 20.) AB határozat azon megállapítására, amely szerint a bírói

szerszédsmódosítás a magánfelek eltérő érdekeinek új egyensúlyba hozására alkalmas eszköz az eset összes körülményeinek mérlegelésével (Indokolás [91]). Ezzel szemben az ügyben eljáró bíróságok következetesen elzárkóztak megvizsgálni az alapelv alkalmazási feltételeinek a fennállását. A változásokat ugyan rögzítették, de azokat nem értékelték. Az indítványozó egészségügyi dokumentumait nem vizsgálták. A másodfokú bíróság nem tette vizsgálatá tárgyává az indítványozó által igazolt egészségügyi beavatkozásait, majd arra jutott, hogy az indítványozó nem bizonyította saját szükséges tartásának veszélyeztetését. A bíróságok az indítványozót, azzal, hogy nem értékelték betegségeit, belekényszerítették abba, hogy az életét közvetlenül veszélyeztető tevékenységet végezzen. A bíróságok elutasították azokat a bizonyítási indítványokat, amelyek alkalmasak lettek volna az alapvetően megváltozott körülmények bemutatására. (Elutasították felesége tanúkenti meghallgatását, az egyezés egyetlen céljának az alperes tartását tekintették stb.) A bíróságok még kísérletet sem tettek arra, hogy az indítványozó jelenlegi körülményeit felderítsék, ezzel szemben az alperes által előadottakat nemcsak felsorolták, hanem értékelték is. Ezzel a fegyveregyenlőség követelménye sérült, amelyhez hozzájárult az is, hogy az indítványozó gyógyszerköltségeit valótlánul tüntették fel. Miután a bíróságok nem voltak tekintettel a *clausula rebus sic stantibus* elvére, valamint egyoldalúan mellőzték az indítványozó „oldalának vizsgálatát”, továbbá ellehetetlenítették, hogy eljárási jogosultságaival éljen, erre tekintettel kérte az elsőfokú, a jogerős, valamint a kúriai ítéletek megsemmisítését, figyelemmel arra, hogy azok sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

- [12] 4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.
- [14] 4.1. Az Abtv. 27. §-a alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b)

az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

- [15] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó indítványát határidőben nyújtotta be (az indítványozó jogi képviselője a Kúria ítéletét 2024. április 9-én töltötte le, míg az alkotmányjogi panaszát 2024. június 7-én az elsőfokú bíróság útján terjesztette elő). Az Abtv. 27. §-a alapján az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.21.035/2023/15. számú ítélete a bírósági eljárást befejező, jogorvoslattal nem támadható döntésének alkotmányossági vizsgálatát kérte, amely ellen fellebbezésnek vagy további felülvizsgálatnak nincs helye, továbbá az indítványozó az Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozott, ezért az alkotmányjogi panasz e tekintetben is megfelel az Abtv. 27. §-ában előírt követelményeknek. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége, mivel a polgári jogi (magánjogi) jogvita iránt indított ügyben felperes [27. § (2) bekezdés a)-c) pontjai] volt, fennáll.
- [16] 4.2. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványi kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt további követelményeinek nem tesz maradéktalanul eleget. Az indítvány tartalmazza: a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §) b) az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés Alaptörvényben biztosított jogát sérti); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [VI. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését]; e) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntések alaptörvényellenességét, és semmisítse meg azokat. Azonban az indítvány a sérülni vélt és indítványozó által megjelölt alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában, bár az alaptörvényi rendelkezések alkotmánybírósági és EJEB értelmezését ismerteti, azonban az nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a támadott bírói döntésekkel {például: 29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [21]}. Indokolása tartalma szerint kizárólag a bíróságok által megállapított tényállási elemek cáfolatára, illetve felülbírálatára korlátozódik. Így az nem felel meg a határozottság fent idézett Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában foglaltaknak, ami az alkotmányjogi panasz eljárásban az érdemi vizsgálat akadályát képezi.
- [17] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben ismételten hangsúlyozza, hogy a bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő, Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt

jogértelmezés összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17] - [18]}.

[18] Ugyanakkor a 3459/2022. (X. 28.) AB végzés – utalva a 3309/2022. (VI. 24.) AB végzésében foglaltakra {Indokolás [29]} – hangsúlyozza, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban az Alkotmánybíróság feladata nem az, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárás tény-és jogkérdéseit vizsgálja felül, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje a bíróságoktól {Indokolás [16]}. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}. A jelen ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merült fel.

[19] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja,

[20] az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2024. december 17.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tündes. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró*

